HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUS

HELSINGFORS TINGSRÄTT • HELSINKI DISTRICT COURT

2014

Oikeusministeriön hallinnonalan perustehtäviä ovat oikeusjärjestyksen ja oikeusturvan ylläpito ja kehittäminen sekä kansanvallan perusrakenteista huolehtiminen.

Käräjäoikeuden toiminta-ajatuksena on tuottaa oikeusturvaa yksityisille kansalaisille ja yhteisöille varmasti, nopeasti ja kohtuullisin kustannuksin.

Helsingin käräjäoikeus tuottaa oikeusturvaa yli 600 000 helsinkiläiselle sekä tuhansille yrityksille ja yhteisöille. Helsingin käräjäoikeus on kaikilla tunnusluvuilla mitattuna Suomen suurin alioikeus.

Kuvat Tarja Honkanen | Anni Lehtonen | shutterstock **Kuvitus** s. 3 M-L Muukka, 2014 | **Taitto** Lion Design Satu Salmivalli | **Paino** Multiprint Oy
Kansikuva: Sanna Warsellin ilma-akrobatiaesitys Salmisaaren oikeustalon 10-vuotisjuhlassa 31.10.2014.

SISÄLLYS

4 LAAMANNIN KATSAUS

8 LAGMANNENS ÖVERSIKT

12 HENKILÖSTÖ JA ORGANISAATIO

16 TILASTOT VUODELTA 2014

20 ASIANTUNTIJA-AVUSTEINEN HUOLTORIITOJEN SOVITTELU

22 PAKKOKEINOT HELSINGIN KÄRÄJÄOIKEUDESSA 2014

24 TIETO- JA VIESTINTÄTEKNIIKAN KEHITYSHANKKEET KÄRÄJÄOIKEUDEN LAINKÄYTTÖTYÖN TUKENA

26 TUOMIOISTUINTIEDOTTAMINEN

28 OVERVIEW BY THE CHIEF JUDGE

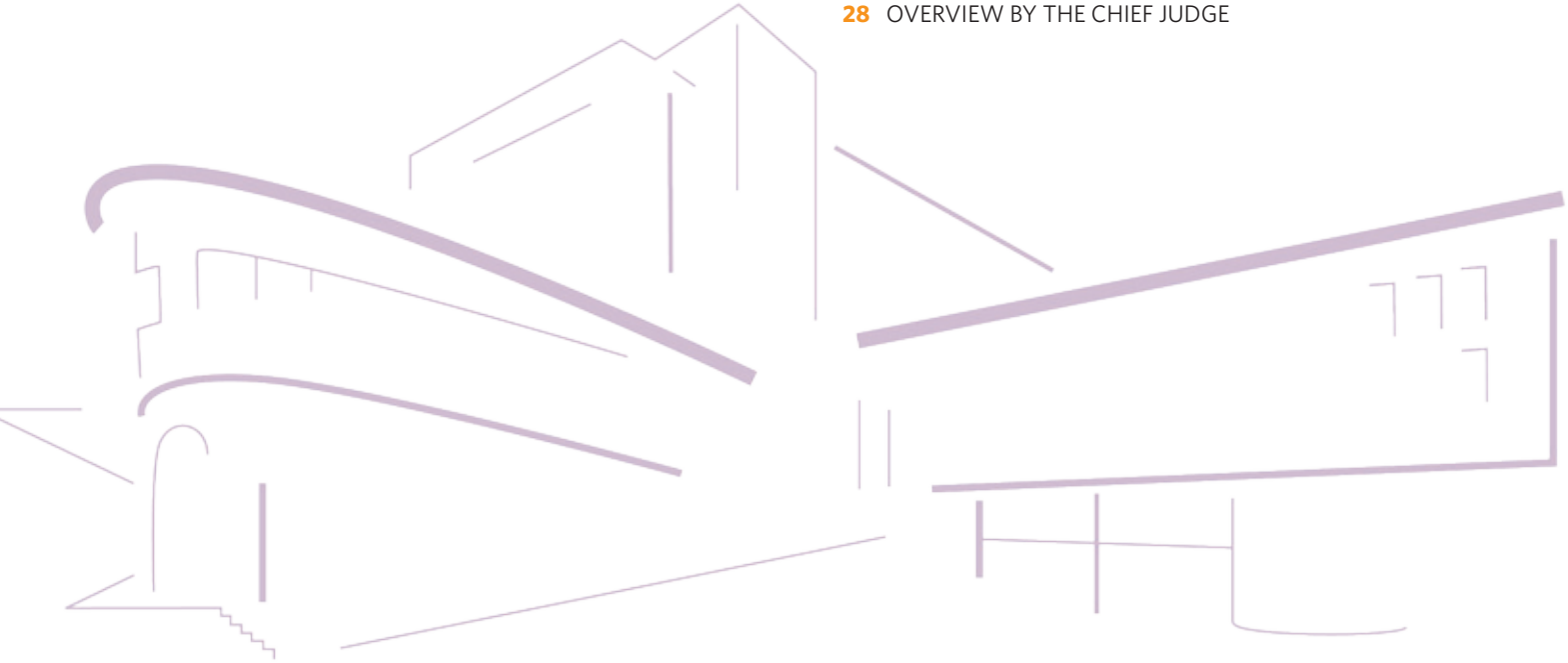

LAAMANNIN KATSAUS

Helsingin käräjäoikeuden toimintavuosi 2014 oli aikaisempien vuosien tapaan työntäyteinen. Vaikka saapuvien asioiden määrä hiukan väheni edellisestä vuodesta, asioiden vaativa laatu ja niiden laajuus työllistivät käräjäoikeutta. Toimintavuotta leimasivat käräjäoikeudessa vireillä olevat laajat, jopa satoja asioita käsittävät myös oikeudellisesti vaikeat jutturyppäät.

Käräjäoikeus selvisi tehtävästään hyvin – kaikissa asiaryhmissä asioita ratkaistiin enemmän kuin niitä saapui ja lähes kaikki tulostavoitteet saavutettiin. Keskimääräiset käsittelyajat ovat kuitenkin vieläkin liian pitkät, mikä osittain johtuu siitä, että käräjäoikeus ratkaisi toimintavuonna useita yksittäisiä pitkään vireillä olleita asioita.

Käräjäoikeuden toiminnan arvioinnin kannalta tärkeimpiä mittareita on asioiden siirtymä, jolla tarkoitetaan vuoden lopussa vireillä olevien, ratkaisematta olevien asioiden määrää. Siirtymä kuvaa asioiden käsittelyaikoja – mitä suurempi siirtymä on koko asiamäärästä, sitä pitemmät ovat käsittelyajat ja sitä ruuhkaisempi on käräjäoikeus. Siirtyvien asioiden osuus asioiden kokonaismäärästä on Helsingin käräjäoikeudessa maan suurimpia. Siirtyvien asioiden määrään vaikuttaa erityisesti juttukannan laatu. Helsingin käräjäoikeudessa kirjallisessa menettelyssä ratkaistujen helppojen rikosasioiden määrä oli viime vuonna vain noin 14 %, kun se kolmasosassa käräjäoikeuksia oli yli 40 % kaikista rikosasioista. Vastaavasti erityisen laajoja, useamman istuntopäivän vaativia riita- ja rikosasioita oli enemmän kuin missään muussa käräjäoikeudessa. Erityisen laajojen rikosasioiden ratkaisemiseen tarvittiin toimintavuonna 13 tuomarihenkilötyövuotta. Rikosasioissa siirtymä toimintavuonna väheni jonkin verran. Siirtymä, yli 4 000 juttua, on kuitenkin edelleen liian suuri ja jopa 40 % suurempi kuin aikaisempina vertailukelpoisina vuosina.

Käräjäoikeus selvisi vuodesta hyvin: kaikissa asiaryhmissä asioita ratkaistiin enemmän kuin niitä saapui."

Siirtymän pysyminen saapuvien asioiden määrän vähentymisestä huolimatta näin korkealla tasolla johtuu paitsi kerrotusta juttukannan vaativuudesta myös siitä, että vuodesta toiseen jatkuva kiire vaikuttaa henkilökunnan jaksamiseen ja työtehoon. Asiat eivät vanhetessaan muutu yhtään helpommiksi käsitellä vaan pikemminkin päinvastoin hankalammiksi mm. asiaan osallisten tavoitettavuuden suhteen. Valtakunnallisena tavoitteena on, että rikosasioissa enintään 10 prosentissa jutuista käsittely kestää enintään 9 kuukautta. Helsingin käräjäoikeudessa käsittelyaika ylitti 9 kuukautta viime vuonna 1549 asiaratkaistussa jutussa, mikä on 22 % kaikista ratkaistuista rikosasioista. Luku on maan korkeimpia.

Laajoissa riita-asioissa siirtymä edelliseen vuoteen verrattuna pysyi suurin piirtein samalla tasolla. Huomionarvoista kuitenkin on, että siirtymä on viime vuosina jatkuvasti kasvanut, vuodesta 2007 kasvua on jo yli 140 %. Myös käsittelyajat ovat riita-asioissa kehittyneet samansuuntaisesti kuin rikosasioissa. Koko maan tavoitteena on, että vain 25 % riita-asioista on käsittelyssä yli vuoden. Viime vuonna yli vuoden käsittelyaika ylittyi Helsingin käräjäoikeudessa 1 300 jutussa (56 % jutuista).

Helsingin käräjäoikeuteen saapuvat asiamäärät ovat viime vuosien aikana kasvaneet voimakkaasti (37 %). Vakinaisia tuomarinvirkoja on vastaavana aikana saatu lisää 11 %. Käsittelyajat ovat Helsingin käräjäoikeudessa pisimmät koko Suomessa, mikä saattaa kansalaiset ja yhteisöt pääkaupungissa, maan tärkeimmällä ta-

lousalueella, eriarvoiseen asemaan lain edessä. Asiaan on aiheellisesti kiinnitetty huomiota ja Eduskunta myönsikin vuodelle 2014 talousarviossa lisämäärärahan ruuhkautuneiden tuomioistuinten toimintaan, josta Helsingin käräjäoikeus sai osansa. Tilapäisrahoitus ja siihen liittyvät perustuslain vastaiset runsaat määräaikaiset tuomarinnimitykset eivät kuitenkaan poista ongelmaa, riittämätöntä perusrahoitusta. Tilanne on viime vuosina kehittynyt yhä vaan heikompaan suuntaan. Käräjäoikeus on vuosittaisissa tulosneuvotteluissa laihoin tuloksin kiinnittänyt huomiota käytettävissä olevien resurssien oikeudenmukaiseen ja ennen kaikkea tarpeen mukaiseen jakamiseen.

TEHOSTAMISTOIMIA VÄHENEVIEN RESURSSIEN PAINEESSA

Käräjäoikeuden uusi työjärjestys tuli voimaan 1.1.2014. Käräjäoikeudessa on nyt hallinto-osaston lisäksi entisten kahdeksan lainkäyttöosaston asemesta neljä osastoa, kaksi riita- ja kaksi rikososastoa. Osastojen koon kasvattamisella pyrittiin lisäämään käsittelijöiden yhteistyötä ja siten lainkäytön yhtenäisyyttä. Samalla luotiin uusi vastuutuomarijärjestelmä lainkäytön laadun kehittämiseksi. Haastemiesten ja käräjäsihteerien toimenkuvia tarkistettiin paremmin vastaamaan nykyisiä työtehtäviä. Organisaatiouudistus näyttää saadun palautteen ja käräjäoikeuden saavuttaman tuloksen perusteella onnistuneen hyvin. Suuremmat osastot ovat lähteneet käyntiin innostuneesti – osastokokouksia kuin myös eri henkilöstöryhmien kokouksia on pidetty säännöllisesti. Lisäksi sekä riita- että rikososastojen tuomarit ovat kokoontuneet keskustelemaan ajankohtaisista lainkäyttöasioista. Osastokoon kasvaminen on tuonut uusia työtovereita ja antanut mahdollisuuden yhteistyöhön niin työssä kuin vapaa-ajallakin ja siten lisännyt käräjäoikeuden yhteishenkeä. Myös käräjäoikeuden hallinnossa on nykyaikaistettu ja selkeytetty viranhaltijoiden toimenkuvia. Sihteerin viran tilalle perustettiin monipuolinen hallinnollisen lakimiehen virka. Myönteisen kehityksen on jatkuttava, sillä yhteiskunta ja sitä myötä käräjäoikeudelle asetettavat vaatimukset muuttuvat koko ajan ja meidän on pysyttävä mukana kehityksessä.

Toimintavuoden aikana käräjäoikeus siirtyi perustietotekniikkapalveluiden osalta Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen Valtorin asiakkaaksi. Käräjäoikeudessa toteutettiin vuoden aikana myös useita it-kehityshankkeita lainkäyttötyön tukemiseksi, kuten istuntosalien ja yleisönohjauksen av-järjestelmien kehittämishanke sekä työohjeiden kokoaminen sähköiseen käsikirjaan.

VOIMAVARANA OSAAVA HENKILÖKUNTA JA MONIPUOLINEN YHTEISTYÖ MUIDEN VIRANOMAISTEN KANSSA

Osaava henkilökunta on käräjäoikeuden tärkein voimavara. Koulutukseen panostamiseksi käräjäoikeuteen perustettiin toimintavuonna koulutussuunnittelijan virka. Käräjäoikeudessa on järjestetty omia koulutustilaisuuksia ja -päiviä

Käräjäoikeus on pyrkinyt tulosneuvotteluissa kiinnittämään huomiota käytettävissä olevien resurssien oikeudenmukaiseen ja tarpeen mukaiseen jakamiseen.

koko henkilökunnalle. Koulutusta on järjestetty myös yhteistyössä hovioikeuden kanssa: käräjätuomarit ovat osallistuneet aktiivisesti mm. hovioikeuden järjestämään lainkäyttöpäivään sekä useisiin koulutuksiin niin kotimaassa kuin ulkomaillakin. Myös kansainvälinen yhteistyö on ollut vilkasta. Toimintavuonna johtoryhmän koulutusmatka suuntautui Alankomaihin, jossa tutustuttiin tuomioistuinviraston lisäksi Kansainväliseen rikostuomioistuimeen (International Criminal Court/ICC) ja EU:n oikeudellisen yhteistyön yksikköön Eurojustiin.

Käräjäoikeus on jatkanut monipuolista ja hyvää yhteistyötä eri viranomaisten ja sidosryhmiensä kanssa. Käräjäoikeuden tiedottaja on jatkanut käräjäoikeuden tunnustusta saanutta hyvää yhteistyötä tiedotusvälineiden kanssa. Viranomaisyhteistyö on ollut käytännönläheistä, josta mainittakoon toiminta Helsingin syyttäjänviraston, Helsingin poliisilaitoksen ja Helsingin asianajajayhdistyksen kanssa rikosasioiden käsittelyn nopeuttamiseksi ja tehostamiseksi. Käräjäoikeuden vahvaa asiantuntemusta ja osaamista on toimintavuonnakin hyödynnetty useissa lainvalmistelu ja -säädäntöhankkeissa, erityisesti aloilla, joilla Helsingin käräjäoikeudella on yksin toimintavalta kuten eräissä pakkokeinoasioissa ja kansainvälisissä asioissa.

Helsingin lautamiesyhdistys täytti toimintavuonna 20 vuotta. Lautamiesyhdistys on toiminut aktiivisesti ja monipuolisesti kehittäen lautamiesten valmiuksia tehtäväänsä vakavimpien rikosasioiden ratkaisemisessa. Käräjäoikeus kiittää yhdistystä arvokkaasta työstä lautamiesten ja koko käräjäoikeuden hyväksi. Toimintavuonna lautamiesten määrä rikosasian peruskokoonpanossa väheni lakimuutoksen seurauksena kolmesta kahteen.

Vuonna 2014 käräjäoikeus juhli yhdessä Helsingin syyttäjänviraston ja Helsingin oikeusaputoimiston kanssa Salmisaaren oikeustalossa vietettyjä 10 vuotta henkilökuntajuhlassa lokakuun lopussa. Oikeustalon tilat ovat osoittautuneet toimiviksi. Salmisaaren 10-vuotisjuhlan ja osastojen virkistyspäivien lisäksi käräjäoikeus käynnisti Oikeuslaitoksen Helsinki-cup -turnauksen, josta toivotaan muodostuvan vuotuinen tapahtuma, joka kokoaa yhteen joukkueita pääkaupunkiseudun tuomioistuinten lisäksi sidosryhmistä.

Yhteenvetona voin todeta, että Helsingin käräjäoikeus on selviytynyt vuoden 2014 tulostavoitteistaan hyvin. Käräjäoikeus on viime vuosina jatkuvasti parantanut tulostaan ja kiitos erinomaisesta työstä kuuluu sitoutuneelle, ammattitaitoiselle ja ahkeralle henkilökunnalle. Kun työurani Helsingin käräjäoikeudessa kohta päättyy, esitän sydämelliset kiitokset käräjäoikeuden koko henkilökunnalle, jonka kanssa on ollut ilo tehdä yhteistyötä. Parhaimmat kiitokset myös kaikille yhteistyökumppaneille niin viranomaisille kuin muillekin, jotka ovat olleet mukana kehittämässä suomalaista oikeudenhoitoa. Jätän tehtäväni luottavaisin mielin uskoen Helsingin käräjäoikeuden menestykseen tulevaisuudessakin maamme johtavana alioikeutena.

Laamanni Eero Takkunen

LAGMANNENS ÖVERSIKT

Liksom under tidigare år var verksamhetsåret 2014 ett arbetsfyllt år för Helsingfors tingsrätt. Trots att antalet inkomna ärenden minskade en aning från året innan, sysselsattes tingsrätten av ärendenas krävande natur och omfattning. Verksamhetsåret präglades av omfattande och också juridiskt krävande målkluster med upp till hundratals ärenden vid tingsrätten.

Tingsrätten klarade av sin uppgift väl – inom alla ärendegrupper översteg antalet avgjorda ärenden antalet inkomna ärenden och så gott som alla resultatmål uppnåddes. De genomsnittliga behandlingstiderna är dock fortfarande för långa, vilket delvis beror på att tingsrätten under verksamhetsåret avgjorde flera enskilda ärenden som varit anhängiga under en lång tid.

Den viktigaste mätaren vid bedömningen av tingsrättens verksamhet är antalet balanserade ärenden, som redogör för antalet anhängiga och oavgjorda ärenden vid årets slut. Antalet balanserade ärenden beskriver behandlingstiderna för ärendena – ju högre andel balanserade ärenden av alla ärenden, desto längre behandlingstid och desto större anhopning vid tingsrätten. Helsingfors tingsrätt har en av de högsta andelarna balanserade ärenden av det totala antalet ärenden i landet. Antalet balanserade ärenden påverkas framför allt av ärendenas karaktär. Vid Helsingfors tingsrätt avgjordes endast cirka 14 % av de enkla brottmålen genom skriftligt förfarande under föregående år, då andelen var 40 % av alla brottmål vid en tredjedel av tingsrätterna. På motsvarande sätt var antalet särskilt stora tviste- och brottmål som kräver flera sammanträdesdagar högre än vid någon annan tingsrätt. Under verksamhetsåret behövdes 13 domarårsverken för att avgöra särskilt stora brottmål.

Antalet balanserade brottmål minskade en aning. Antalet balanserade mål, över 4 000 mål, är dock fortfarande för högt och upp till 40 % högre än under tidigare jämförbara år. Det faktum att antalet balanserade ärenden ligger på en så hög nivå trots att antalet inkomna ärenden minskade beror på att ärendena, så som nämns ovan, är krävande och därtill på att den brådska som fortsätter från år till år påverkar personalens arbetshälsa och arbetseffektivitet. När ärendena blir äldre blir det inte alls enklare att behandla dem, snarare blir det besvärligare bl.a. på grund av att det är svårare att nå parterna i ärendet.

”Tingsrätten klarade av sin uppgift väl – inom alla ärendegrupper översteg antalet avgjorda ärenden antalet inkomna ärenden.”

Det riksomfattande målet är att högst 10 % av brottmålen behandlas i högst nio månader. Under det föregående året överskreds behandlingstiden på nio månader i 1 549 mål, vilket utgör 22 % av alla avgjorda brottmål. Siffran är en av de högsta i landet.

Vad gäller omfattande tvistemål hölls antalet balanserade ärenden på mer eller mindre samma nivå jämfört med året innan. Det är dock värt att notera att antalet balanserade ärenden ökat oavbrutet under de senaste åren, från 2007 har antalet redan ökat med över 140 %. Också behandlingstiderna för tvistemål har utvecklats i samma riktning som brottmålen. Det nationella målet är att endast 25 % av tvistemålen behandlas i mer än ett år. Ifjol överskreds behandlingstiden på ett år i 1 300 mål (56 % av målen) vid Helsingfors tingsrätt.

Antalet ärenden som inkommer till Helsingfors tingsrätt har ökat kraftigt under de senaste åren (37 %). Under motsvarande tid har antalet ordinarie domartjänster utökats med 11 %. Behandlingstiderna vid Helsingfors tingsrätt är bland de längsta i hela landet, vilket ställer medborgare och samfund i huvudstaden, som är landets viktigaste ekonomiska område, i olikvärdig ställning inför lagen. Detta har med fog uppmärksammats och riksdagen beviljade extra anslag i budgeten för 2014 för verksamheten vid domstolar med stor anhopning och Helsingfors tingsrätt fick sin andel av detta anslag. Den tillfälliga finansieringen och det anknutna stora antalet domarutnämningar för viss tid i strid med grundlagen undanröjer dock inte problemet, som är en otillräcklig basfinansiering. Under de senaste åren har situationen utvecklats i allt sämre riktning. I sina årliga resultatförhandlingar har tingsrätten med klent resultat riktat uppmärksamhet mot rättvis och framför allt behovsprövad fördelning av de tillgängliga resurserna.

KRYMPANDE RESURSER TVINGAR FRAM EFFEKTIVITETSÅTGÄRDER

Den nya arbetsordningen för tingsrätten trädde i kraft 1.1.2014. Vid tingsrätten finns nu förutom förvaltningsavdelningen endast fyra avdelningar, två för tvistemål och två för brottmål, i stället för de tidigare åtta rättskipningsavdelningarna. Målet med de större avdelningarna var att öka samarbetet mellan handläggarna och följaktligen enhetligheten i rättskipningen. Samtidigt skapades ett nytt ansvarsdomarsystem för att utveckla kvaliteten på rättskipningen. Stämningsmännens och tingssekreterarnas befattningar justerades för att bättre svara mot de nuvarande arbetsuppgifterna. Utifrån den mottagna responsen och det resultat som tingsrätten uppnått ser det ut som om organisationsreformen varit lyckad. Verksamheten vid de större avdelningarna har startat med entusiasm – avdelningsmöten och möten för olika personalgrupper har hållits regelbundet. Därtill har domare för såväl tviste- som brottmål sammanträtt för att diskutera olika aktuella rättskipningsärenden. Den större avdelningsstorleken har gett nya arbetskamrater och möjligheter till samarbete i arbe-

tet och samvaro under fritiden och följaktligen förbättrat tingsrättens gemenskapskänsla. Vid tingsrättens förvaltning har befattningarna för tjänsteinnehavare också moderniserats och tydliggjorts. En mångsidig administrativ juristtjänst inrättades i stället för sekreterartjänsten. Den positiva utvecklingen måste fortsätta eftersom kraven på samhället och därmed också på tingsrätten förändras hela tiden och vi måste följa med utvecklingen.

Vad gäller grundläggande IT-tjänster blev tingsrätten klient hos Statens center för informations- och kommunikationsteknik Valtori under verksamhetsåret. Under årets lopp genomförde tingsrätten också ett stort antal IT-utvecklingsprojekt till stöd för rättskipningsarbetet, såsom projektet för utveckling av AV-systemen för sessionssalar och publikstyrning och projektet för sammanställning av arbetsanvisningarna till en e-handbok.

DEN KOMPETENTA PERSONALEN OCH DET MÅNGSIDIGA SAMARBETET MED ÖVRIGA MYNDIGHETER ÄR EN RESURS

En kompetent personal är den viktigaste resursen för tingsrätten. För att satsa på utbildning inrättades en tjänst som utbildningsplanerare vid tingsrätten under verksamhetsåret. Egna utbildningsevenemang och -dagar har ordnats för hela personalen vid tingsrätten. Utbildning har också ordnats i samarbete med hovrätten; tingsdomarna har aktivt deltagit bl.a. i den rättskipningsdag

I resultatförhandlingarna har tingsrätten riktat uppmärksamhet mot rättvis och behovsprövad fördelning av de tillgängliga resurserna.

som ordnas av hovrätten och i flera utbildningar såväl i Finland som utomlands. Också det internationella samarbetet har varit intensivt. Under verksamhetsåret gjorde ledningsgruppen en studieresa till Nederländerna där gruppen bekantade sig med domstolsväsendet och därtill med Internationella brottmålsdomstolen (International Criminal Court/ICC) och EU:s enhet för rättsligt samarbete Eurojust.

Tingsrätten har fortsatt det mångsidiga och fina samarbetet med olika myndigheter och intressentgrupper. Tingsrättens informatör har fortsatt tingsrättens fina mediesamarbete, som fått erkännande. Myndighetssamarbetet har varit pragmatiskt. Ett exempel som kan nämnas är arbetet tillsammans med åklagarämbetet i Helsingfors, polisinrättningen i Helsingfors och Helsingfors advokatförening för att påskynda och effektivisera behandlingen av brottmål. Under verksamhetsåret har tingsrättens stora sakkunnighet och kompetens utnyttjats i flera lagberednings- och lagstiftningsprojekt, särskilt inom områden där Helsingfors tingsrätt har ensam behörighet, såsom i vissa tvångsmedelsärenden och internationella ärenden.

Under verksamhetsåret fyllde Helsingfors nämndemannaförening 20 år. Nämndemannaföreningen har utfört ett aktivt och mångsidigt arbete och utvecklat nämndemännens färdigheter att sköta sina uppgifter vid avgörande av grövre brottmål. Tingsrätten tackar föreningen för ett värdefullt arbete till förmån för nämndemännen och hela tingsrätten. Under verksamhetsåret minskade antalet nämndemän i grundsammansättningen för brottmål från tre till två nämndemän på grund av en lagändring.

År 2014 firade tingsrätten tillsammans med åklagarämbetet i Helsingfors och Helsingfors rättshjälpsbyrå de 10 år som tillbringats i rättscentret i Sundholmen med en personalfest i slutet av oktober. Rättscentrets lokaler har visat sig vara funktionella. Förutom 10-årsfesten för Sundholmens rättscentrum och avdelningarnas rekreationsdagar startade tingsrätten Helsingfors Cup för rättsväsendet. Förhoppningen är att turneringen blir ett årligt evenemang, som för samman lag från huvudstadsregions domstolar och därtill från intressentgrupper.

Sammanfattningsvis kan jag konstatera att Helsingfors tingsrätt relativt väl nått sina resultatmål för 2014. Under de senaste åren har tingsrätten kontinuerligt förbättrat sitt resultat och den engagerade, yrkeskunniga och flitiga personalen förtjänar beröm för sitt utomordentliga arbete. I och med att min arbetskarriär vid Helsingfors tingsrätt snart når sitt slut framför jag ett hjärtlig tack till hela tingsrättspersonalen. Det har varit en stor glädje att samarbeta med er. Ett stort tack också till alla samarbetsparter, såväl myndigheter som andra, som varit med och utvecklat den finländska rättsvården. Jag lämnar min tjänst med förtroende för att Helsingfors tingsrätt även i fortsättningen kommer att vara framgångsrik som vårt lands ledande underrätt.

Lagman Eero Takkunen

Henkilöstö ja organisaatio

Helsingin käräjäoikeudessa vuoden 2014 alussa voimaan tullut organisaatiouudistus vähensi lainkäyttöosastojen määrän puoleen aiemmasta siten, että nyt lainkäyttöasioita käsitellään kahdella riita- ja kahdella rikososastolla. Lainkäyttöosastojen lisäksi käräjäoikeudessa on hallintoosasto, joka tukee käräjäoikeuden toimintaa ja vastaa käräjäoikeuden sisäisestä henkilöstö- ja taloushallinnosta sekä viraston yleishallinnosta.

Laamanni, hallintojohtaja ja lainkäyttöosastojen johtajat muodostavat käräjäoikeuden johtoryhmän. Johtoryhmässä käsitellään käräjäoikeuden kokonaisjohtamiseen ja -ohjaukseen liittyviä kysymyksiä ja sovitaan yhteisistä toimintaperiaatteista tavoitteiden saavuttamiseksi. Käräjäoikeuden aktiivinen, kaikista henkilöstöryhmistä ja talon johdon edustajasta koostuva yhteistoimintakomitea käsittelee säännöllisesti viraston toimintaan, henkilöstön kehittämiseen ja uudistuksiin liittyviä asioita. Johtoryhmä kokoontui vuoden aikana 14 kertaa ja yhteistoimintakomitea 13 kertaa.

Helsingin käräjäoikeuden henkilöstö koostuu käräjätuomareista, tuomioistuinharjoitteluaan suorittavista käräjänotaareista, kansliahenkilökunnasta ja haastemiehistä. Vuonna 2014 käräjäoikeuden henkilöstön määrä oli kokonaisuudessaan 350 henkilötyövuotta. Lisäksi Helsingin kaupunginvaltuuston valitsemat 300 lautamiestä istuvat oikeuden maallikkojäseninä osassa rikosistuntoja.

Käräjäoikeudesta jäi eläkkeelle toimintavuoden aikana 11 henkilöä. Voimakas eläköityminen jatkuu myös tulevien vuosien aikana. Eläköitymisten myötä tiedon jakaminen ja siirtäminen on erityisen tärkeää. Käräjäoikeus onkin huolehtinut toimintavuoden aikana siitä, että hiljainen tieto ja eläkkeelle siirtyvien virkamiesten asiantuntemus siirtyvät organisaatiossa eteenpäin mm. tuutorointia ja vastuutuomarijärjestelmää kehittämällä.

Käräjäoikeuden henkilöstö 2014
(henkilötyövuosittain)
- käräjätuomarit **96**
- kansliahenkilökunta **183**
- haastemiehet **54**
- käräjänotaarit **17**

Henkilöstön sukupuolijakauma
- naisia **68 %**
- miehiä **32 %**

Henkilöstön keski-ikä 44,3 vuotta

Vakituinen henkilökunta 80,3 %

Henkilöstö ikäryhmittäin
- alle 34-vuotiaat **27 %**
- 35–44-vuotiaat **18 %**
- 45–49-vuotiaat **27 %**
- 55–59-vuotiaat **12 %**
- yli 60-vuotiaat **16 %**

Käräjäoikeuden koko toiminta perustuu vankkaan asiantuntemukseen."

Käräjäoikeuden joukkue pääsi nostamaan voittopokaalin Oikeuslaitoksen Helsinki cup -turnauksen päätteeksi.

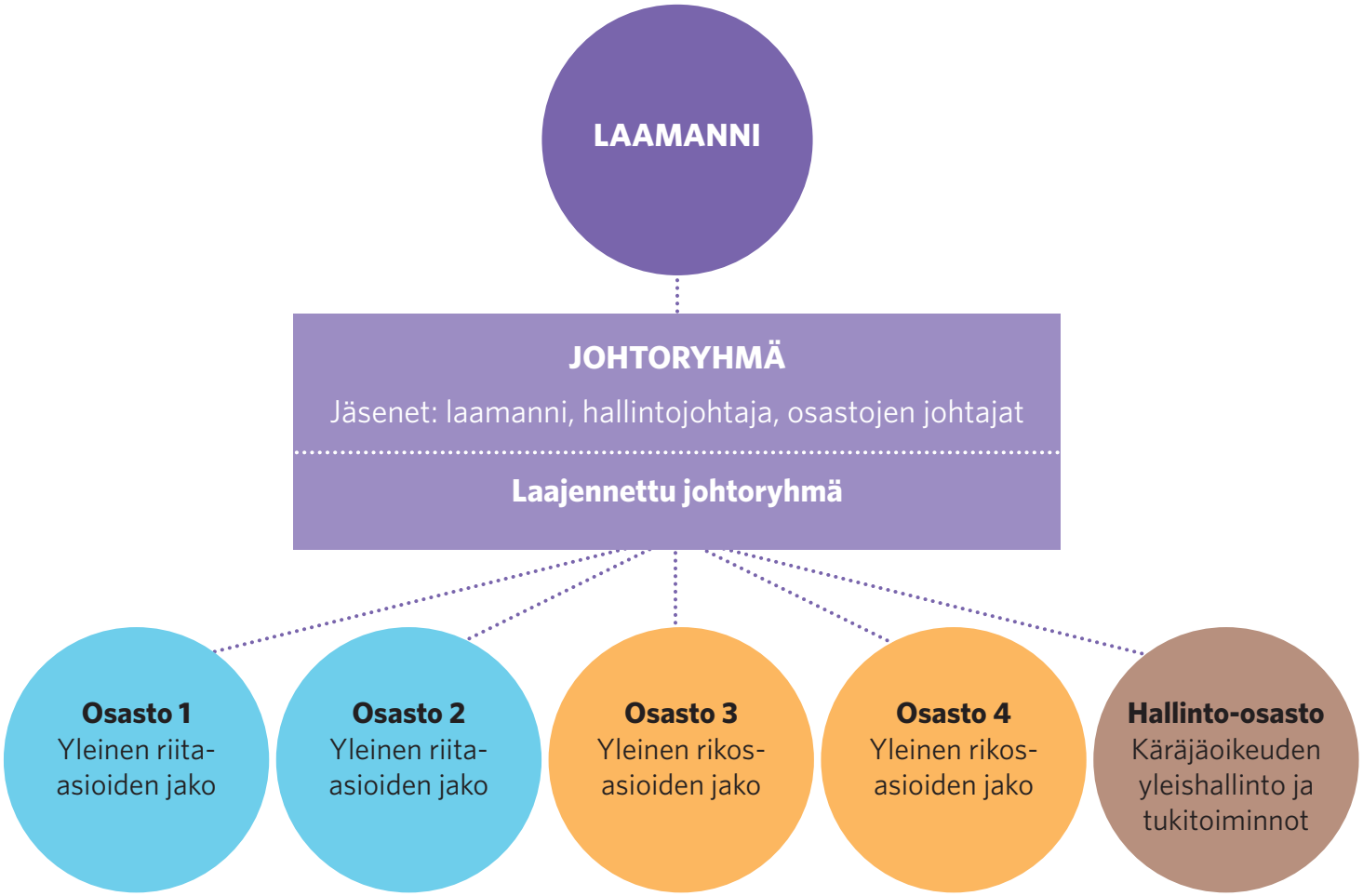
LAAMANNI
JOHTORYHMÄ
Jäsenet: laamanni, hallintojohtaja, osastojen johtajat
Laajennettu johtoryhmä
Osasto 1
Yleinen riita-asioiden jako
Osasto 2
Yleinen riita-asioiden jako
Osasto 3
Yleinen rikos-asioiden jako
Osasto 4
Yleinen rikos-asioiden jako
Hallinto-osasto
Käräjäoikeuden yleishallinto ja tukitoiminnot

HENKILÖSTÖN KEHITTÄMINEN JA TYÖHYVINVOINTI

Ammattitaitoiset työntekijät ovat käräjäoikeuden tärkein voimavara. Työntekijöille tarjotaan mahdollisimman monipuolisia koulutusmahdollisuuksia, jotta kukin voi kehittää itseään työssään omien tarpeidensa mukaisesti. Kukin käräjäoikeuden virkamies osallistui keskimäärin 1,2 päivän ajan koulutukseen vuoden 2014 aikana. Käräjäoikeuden henkilökunta on osallistunut mm. oikeusministeriön, hovioikeuden, yliopistojen, asianajajaliiton ja yksityisten koulutuksen järjestäjien koulutuksiin. Käräjäoikeus on myös tarvittaessa järjestänyt henkilökunnalle omia koulutustilaisuuksia.

Käräjäoikeuden toiminta perustuu henkilötyöhön, jolloin panostaminen työoloihin ja työhyvinvointiin nähdään oleellisen tärkeäksi käräjäoikeudessa. Työhyvinvointia ja henkilöstön yhteenkuuluvuutta vahvistettiin toimintavuoden mittaan eri tavoin mm. virkistystoiminnalla. Osastokohtaisten virkistyspäivien lisäksi koko henkilöstölle järjestettiin työhyvinvointipäivä käräjäoikeuden käynnistämän Oikeuslaitoksen Helsinki-cup -jalkapalloturnauksen yhteydessä Sonera-stadionilla kesäkuussa. Jalkapalloturnauksen voiton vei ja kiertopokaalin itselleen nappasi järjestävä seura. Kannustusjoukoista tsemppaavimmaksi valittiin yksimielisesti Korkeimman hallinto-oikeuden joukkueen kannattajat.

Vuoden merkittävin tapahtumapäivä oli 31.10.2014, jolloin käräjäoikeus juhli yhdessä Helsingin syyttäjänviraston ja Helsingin oikeusaputoimiston kanssa virastojen 10 vuotta Salmisaaren oikeustalossa. Päivän ohjelma koostui monista elementeistä: päivä alkoi henkilökuntakoulutuksella, jossa kouluttaja Totti Karpela valmensi haastaviin asiakaskohtaamisiin ja professori Marja-Liisa Manka luennoi työn ilosta ja imusta. Iltapäivällä järjestettiin käräjäoikeuden tiloissa sidosryhmien ja yhteistyökumppaneiden kanssa keskustelutilaisuus alioikeuksien tulevaisuudennäkymistä. Juhlapäivä huipentui kaikkien kolmen viraston yhteiseen henkilökuntajuhlaan, johon osallistui yli 400 henkeä. Henkilökuntajuhlan teeman "Taiteiden yön" mukaisesti musiikkipainotteista ohjelmaa oli tarjolla eri virastoissa, mikä tarjosi mahdollisuuden tutustua ison oikeustalon ennestään ehkä tuntemattomampiinkin osiin.

TOIMITILAT

10 vuoden aikana Salmisaaren oikeustalon tilat ovat osoittaneet toimivuutensa käräjäoikeuden tarpeisiin. Toimintavuoden aikana käräjäoikeuden tiloja muokattiin ajanmukaiseksi mm. istuntosalien teknisiä laitteita uudistamalla. Käräjäoikeuden 9. kerrokseen remontoitiin monitoimitila Messi osastokokouksia, vastaanottoja ja muita suurempia tilaisuuksia varten. Messi sai nimensä nimikilpailun perusteella. Se myös noudattaa käräjäoikeuden kokoushuoneiden meriteemaista nimeämisperinnettä sekä osaltaan kunnioittaa käräjäoikeuden jalkapallomenestystä. Messistä on tullut mieluisa kokouspaikka sen tarkoituksenmukaisen koon ja kalustuksen ansiosta. Messin paikalla aiemmin sijainnut käräjäoikeuden kirjasto muutti kerrosta alemmas, 8. kerrokseen.

Työmatkaliikkujia varten käräjäoikeuden kellarikerrokseen remontoitiin ulkoliikuntakauden alla kuivaushuone vaatteille. Käräjäoikeuden kuntosali pintaremontoitiin toimintavuoden aikana.

Tilastot vuonna 2014

Helsingin käräjäoikeuden vuositilastojen keskeisiä seurattavia mittareita ovat saapuneiden, ratkaistujen ja vireillä olevien asioiden määrät sekä käsittelyajat. Lisäksi seurataan taloudellisuutta ja tuottavuutta.

Edellä mainitut mittarit seuraavat käräjäoikeudessa käsiteltäviä rikos- ja riita-asioita menettelytavoittain. Riita-asioiden menettelytapoja ovat esimerkiksi laajat riita-asiat sekä summaariset asiat.

Helsingin käräjäoikeuden osuus koko maan saapuneista rikosasioista oli yli 13 % sekä laajoista riita-asioista lähes neljäsosa.

Menettelytapojen perusteella laskettu käräjäoikeuden työmäärä perustuu ratkaistujen asiamäärien ja menettelytavalle annetun painokertoimen tuloon. Työmäärä kertoo käräjäoikeudessa tehdyn vuosittaisen lainkäyttötyön tilastoilla mitattavissa olevan summan. Vuosien 2013–2014 välillä työmäärien laskentaa uudistettiin niin, etteivät aiempien vuosien luvut ole suoraan verrantokelpoisia tulevien vuosien lukujen kanssa. Uudistuksessa menettelytavat jaettiin kolmeen vaativuusryhmään. Lisäksi työmäärään laskentaan lisättiin yli 8 tunnin pääkäsittelyjaksot, vahvennetun kokoonpanon vaatima työmäärä sekä matkakäräjät.

Taloudellisuus on käräjäoikeuden toimintamenot painotettua suoritetta kohden ja tuottavuus puolestaan kertoo henkilötyövuotta kohden tehdyn painotetun suoritteen määrän.

Tilastointia pyritään kehittämään vastaamaan yhä paremmin monimuotoisen toimintaympäristön sille asettamiin haasteisiin. Tilastojen valtakunnallisesti keskeisin haaste liittyy keskenään erilaisten ja erikokoisten käräjäoikeuksien työmäärän tasapuoliseen mittaamiseen. Tilastoja seurataan talon sisäisen ohjauksen tueksi sekä sen seuraamiseksi, miten tulossopimuksen tavoitteet toteutuvat.

Työmäärien laskentaa uudistettiin vuodeksi 2014, joten aiempien vuosien luvut eivät ole suoraan verrantokelpoisia."

Käsittelyajat • Handläggningstid • Processing times
(kuukausi/månad/month)

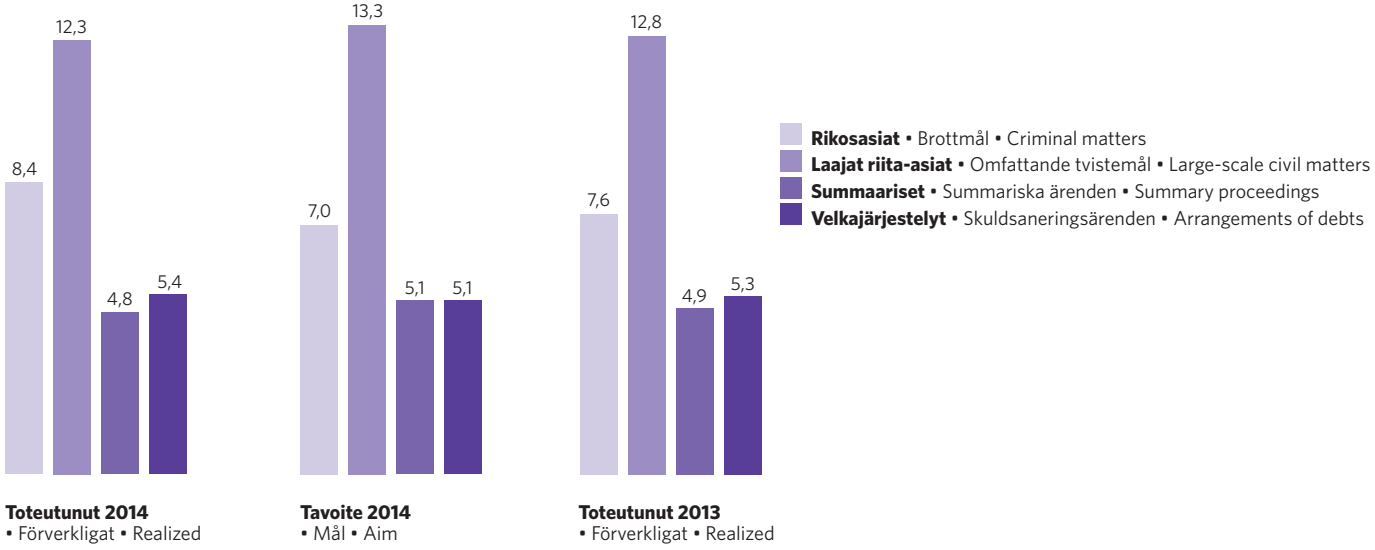

Vuoden 2014 toteutunut työmäärä
• Arbetsmängd • Workload

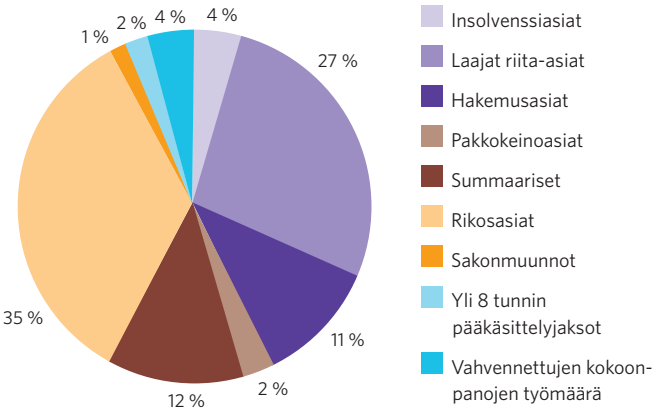

Taloudellisuus
• Lönsamhet
• Cost-effectiveness

Tuottavuus
• Produktivitet
• Productiveness

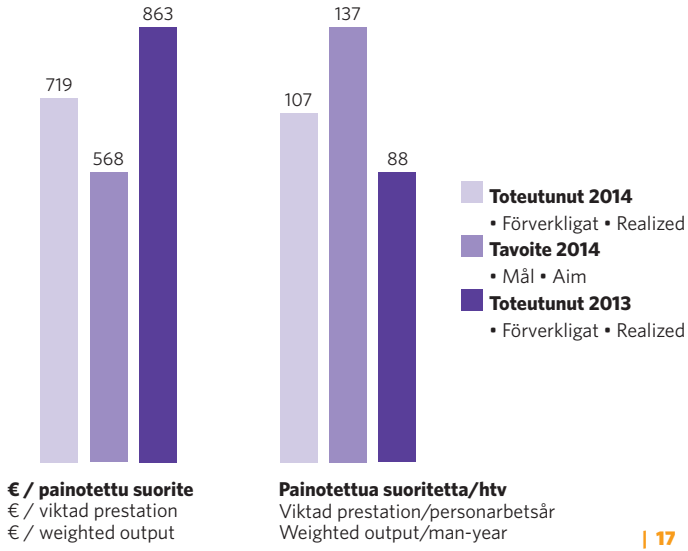

Laajat riita-asiat • Omfattande tvistemål • Large-scale civil matters

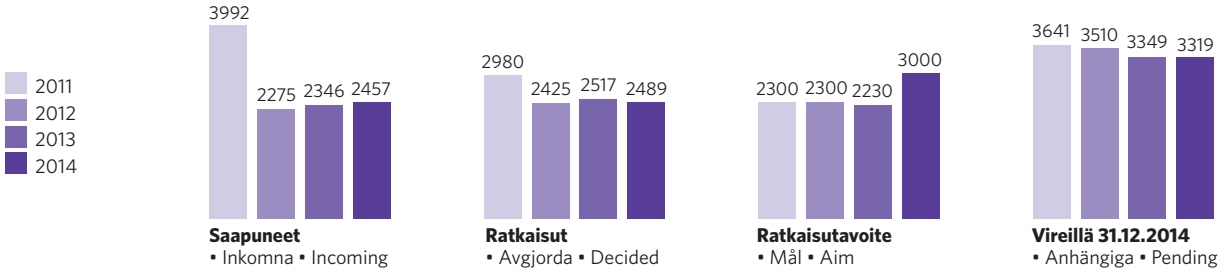

Vuonna 2014 ratkaistut laajat riita-asiat • Avgjorda omfattande tvistemål • Decided large-scale civil matters

Summaariset asiat • Summariska ärenden • Summary proceedings

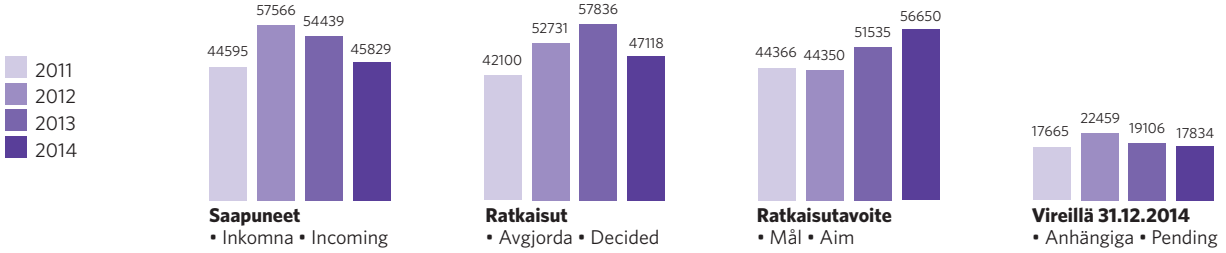

Velkajärjestelyasiat • Skuldsaneringsärenden • Arrangements of debts

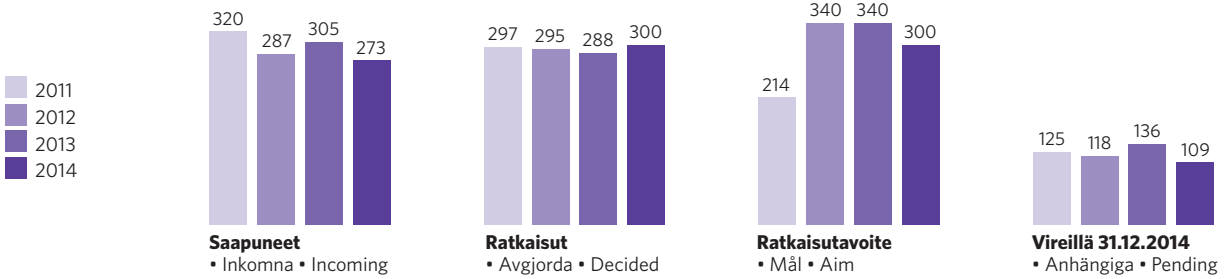

Rikosasiat • Brottmål • Criminal matters

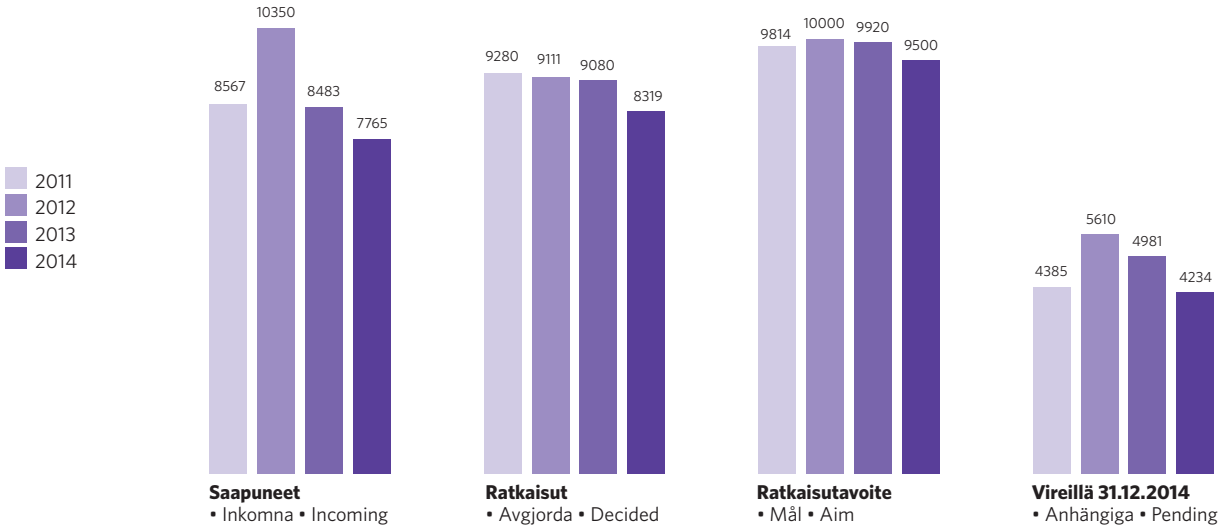

Rikosasioiden ratkaisut • Avgjorda brottmål • Decided criminal matters

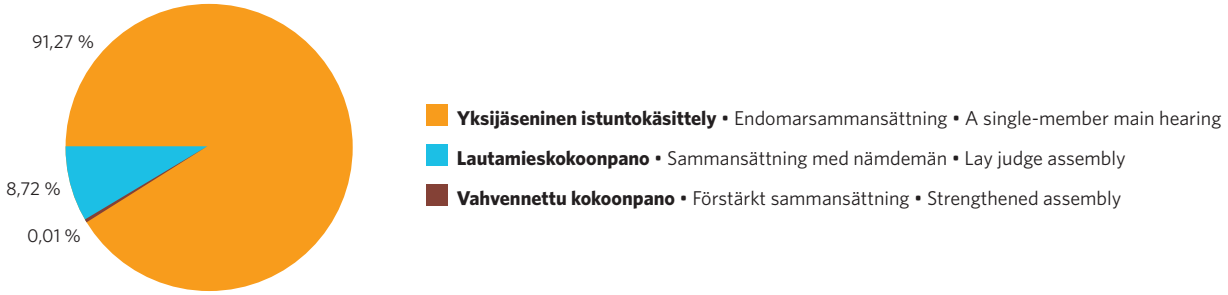

Laajoihin rikosasioihin sitoutuneet HTV:t väh. viikon kestäneen pääkäsittelyn asioissa
• Personarbetsår som upptas av brottmål vilkas huvudförhandling tar över en vecka
• Person-years engaged in criminal matters where main hearing takes at least a week

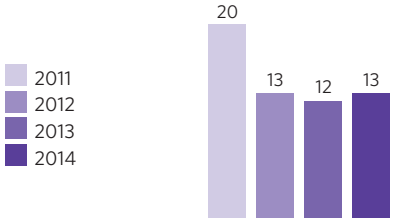

Helsingin käräjäoikeuteen saapuu 13 % koko Suomen rikosasioista ja lähes 25 % riita-asioista.

Asiantuntija-avusteinen huoltoriitojen sovittelu Helsingin käräjäoikeudessa

Helsingin käräjäoikeus oli mukana oikeusministeriön Lapsiystävällinen oikeus -hankkeessa, jossa osassa käräjäoikeuksia kokeiltiin 1.1.2011–30.4.2014 asiantuntija-avustajan käyttämistä lapsen asumista, huoltoa, tapaamisoikeutta ja elatusta koskevassa tuomioistuinsovittelussa. Hankkeen tavoitteena oli luoda lapsen edun toteuttava, nopea ja tehokas menettely edellä mainituissa lapsia koskevissa asioissa. Kokeilun alussa osa Helsingin käräjäoikeuden huoltoriitoja käsittelevistä tuomareista sai ensin kolmipäiväisen sovittelijakoulutuksen ja tämän jälkeen runsaan vuoden aikana kolme kolmipäiväistä syventävää koulutusta.

Kokeilussa mukana olleiden käräjäoikeuksien kokemusten perusteella menettely vakinaistettiin 1.5.2014 kaikkiin käräjäoikeuksiin. Vakinaistamisen yhteydessä annetun hallituksen esityksen (HE186/2013) mukaisesti oikeusministeriö asetti 22.10.2014 seurantaryhmän arvioimaan asiantuntija-avusteiselle sovittelumenettelylle asetettujen tavoitteiden toteutumista. Seurantaryhmän toimikausi jatkuu 31.12.2015 saakka.

Helsingin käräjäoikeudessa toimii tällä hetkellä kuusi asiantuntija-avusteiseen huoltoriitojen sovitteluun erikoistunutta tuomaria sekä viisi asiantuntijaa, joista koulutukseltaan neljä on sosiaalityöntekijää ja yksi psykologi. Yhteistyö asiantuntija-avustajien ja Helsingin kaupungin sosiaalitoimen kanssa on toiminut hyvin.

Ensimmäisenä kokeiluvuonna 2011 sovitteluun saapui 105 asiaa, vuonna 2012 126 asiaa, vuonna 2013 118 asiaa ja vuonna 2014 122 asiaa.

Sovitteluun tulevista asioista noin puolet on suoria sovitteluasioita eli asioita, joissa oikeudenkäyntiä ei ole samanaikaisesti vireillä. Asiat ohjautuvat sovitteluun sovittelijoiden ja asiantuntijoiden yhteisten päivystyspäivien mukaan. Sovitteluun pääsee noin kuukauden kuluessa siitä, kun osapuolet ovat suostuneet sovitteluun. Yksittäisessä asiassa järjestetään yhdestä kolmeen sovitteluistuntoa, jolloin sovittelun käsittelyaika vaihtelee noin kuukaudesta yhteen vuoteen.

Huoltoriitojen asiantuntija-avusteisessa sovittelussa päämääränä on lapsen edun toteutuminen.

Sovittelu on koettu tarkoituksenmukaiseksi menettelyksi asioissa, joissa molemmat osapuolet pyrkivät itse aidosti etsimään ratkaisua perhetilanteeseensa. Asianajajat ovat myös kokemusten lisääntyessä jo hakemusvaiheessa entistä paremmin arvioineet asian soveltuvuutta sovitteluun ja asioiden tarkoituksenmukaisempaa valikoitumista joko sovitteluun tai oikeudenkäyntiin.

Siitä huolimatta, että tällä hetkellä perheasioiden sovittelulla ei näyttäisi olleen vaikutusta oikeudenkäynnissä pyydettyjen sosiaalitoimen laatimien olosuhdeselvitysten kestoon, on perheasioiden sovittelu onnistuessaan vähentänyt tuomarin jälkitöitä ja sihteerin työpanosta. Lisäksi perheasioiden sovittelu on tuonut siinä mukana olevien tuomareiden ajatteluun uusia näkökulmia myös oikeudenkäynnin puolelle.

Pakkokeinoasiat Helsingin käräjäoikeudessa 2014

Helsingin käräjäoikeudessa pakkokeinoasioita hoidetaan erillisessä pakkokeinokansliassa, jonka vastuulle kuuluvat varsinaisten pakkokeinoasioiden lisäksi ulkomaalaisten säilössäpitämistä koskevat asiat, sakonmuunnot ja rikoksen johdosta tapahtuvaa luovuttamista koskevat asiat. Pakkokeinokansliassa työskentelee 11 käräjäsihteeriä. Tuomioistuinharjoittelua suorittavat käräjänotaarit ratkaisevat sakonmuuntoasiat ja muut asiat ratkaisee 22 määrättyä rikosasiain tuomaria. Tuomari ja tarvittaessa useampi istuu kullekin päivälle istuntoon päätyneet asiat. Perjantaisin ja tarvittaessa muutoinkin istuu toinen pakkokeinotuomari Pasilassa poliisin säilytystilojen yhteydessä olevassa käräjäoikeuden istuntosalissa poliisien kuljetusresurssiongelmien vuoksi.

Pakkokeinotuomarit huolehtivat myös kuin vuorollaan pakkokeinoasioiden päivystyksestä, joka toimii kaikkina virka-ajan ulkopuolisina aikoina päivästä tai kellonajasta riippumatta. Arkiiltaisin ja öisin päivystysalueena on koko Suomi. Tällöin päivystykset koskevat salaisia pakkokeinoja.

Pakkokeinoasioita saapui toimintavuonna 2 260. Määrä on hieman vähäisempi kuin edellisenä ennätysvuonna 2013. Määrien vertaaminen ei kuitenkaan ole yhteismitallista, koska 1.1.2014 tuli voimaan uusi pakkokeinolaki siihen liittyvine muine lakeineen. Uusi lainsäädäntö muutti kaikkien pakkokeinolakiin ja poliisilakiin perustuvien pakkokeinojen perusteet. Muutos aiheutti monia tulkintaongelmia, joihin etsittiin ratkaisuja pakkokeinotuomareiden kokouksissa. Koulutuksella ja hyvällä valmistautumisella muutoksesta selvittiin hyvin.

Toimintavuoden lopulla muutosta käsiteltäviin asiamääriin aiheutti myös Joutsenossa avattu uusi säilöönottoyksikkö, jonne siirrettiin osa aikaisemmin Helsingissä sijaitsevassa Metsälän säilöönottoyksikössä säilytetyistä ulkomaalaislain nojalla säilöönotetuissa. Joutsenoon siirrettyjen henkilöiden osalta säilössäpitämistä koskevan asian jatkokäsittelyt siirtyivät Etelä-Karjalan käräjäoikeuden käsiteltäväksi.

1.1.2014 voimaan tullut uusi lainsäädäntö muutti kaikkien pakkokeinolakiin ja poliisilakiin perustuvien pakkokeinojen perusteet.

Tieto- ja viestintätekniikan kehityshankkeet käräjäoikeuden lainkäyttötyön tukena

Käräjäoikeudessa siirryttiin 1.3.2014 perustietotekniikkapalveluiden osalta Valtion tieto- ja viestintätekniikkakeskuksen Valtorin asiakkaaksi. Valtorin asiantuntijat vastaavat nyt käräjäoikeuden päivittäisiin tietotekniikkaongelmiin mahdollistaen käräjäoikeuden oman it-henkilöstön keskittymisen kehitystyöhön. Käräjäoikeudessa vuoden 2014 alussa toteutetun organisaatiouudistuksen vuoksi sekä vähenevien resurssien paineessa käräjäoikeudessa olikin käynnissä toimintavuonna useita it-kehityshankkeita. Hankkeiden tarkoituksena on ollut uudistaa ja päivittää käräjäoikeuden tietoteknisiä ratkaisuja vastaamaan tämän päivän teknisiä standardeja ja työskentelymenetelmiä. Hankkeita voidaan pitää uraauurtavina suomalaisen tuomioistuinlaitoksessa ja ne ovatkin herättäneet kiinnostusta myös Helsingin käräjäoikeuden ulkopuolella.

Sali-av-järjestelmähankkeessa on uudistettu istuntosalien sisäistä ja ulkoista tekniikkaa. Vuoden 2014 aikana kilpailutettiin esitysteknisen laitteistojen toimitus ja valittiin toimittaja. Laitteistojen asennukset aloitettiin vuoden 2014 lopussa ja uusi järjestelmä otettiin käyttöön vuoden 2015 alussa. Istuntosalien ulkopuolella uudistettu tekniikka näkyy salien ovenpielissä, joissa sähköiset juttulistat ovat korvanneet aiemmin käytössä olleet paperiset listat. Sähköisten ovenpielinäyttöjen avulla istuntosalista on entistä helpompi viestiä käsittelyssä tapahtuneista muutoksista salin ulkopuolelle. Uuteen järjestelmään tiedot siirtyvät käräjäoikeudessa jo käytössä olleesta salivarausjärjestelmästä, joten muutoksen vaikutukset näkyvät vain vähän

IT-hankkeiden tavoitteena on uudistaa käräjäoikeuden tietoteknisiä ratkaisuja ja kehittää yleisönohjausta.

päivittäisissä työmenetelmissä.

Sali-av-hankkeen myötä myös käräjäoikeuden ala-aulan iso pääasiakasohjausnäyttö on uudistettu paitsi tekniikaltaan myös selkeämmäksi ulkoasultaan. Käräjäoikeudessa vierailee päivittäin keskimäärin lähes 400 henkeä, joiden ohjaamisessa aulan pääasiakasohjausnäytöillä on suuri merkitys.

Kokonaan uutena elementtinä ovat istuntosalikerroksiin sijoitetut interaktiiviset yleisönohjausnäytöt, joista asianosaiset voivat hakea ja lukea tarvitsemaansa tietoa käsiteltävistä asioista. Yleisönohjausnäytöissä on useita toiminnallisuuksia, mm. istuntojen hakutoiminto, kerroskohtaiset päivittäiset istuntolistat ja kerrosten pohjapiirrokset sekä ohjeita salikäyttäytymiseen. Tekniikan uusimisen myötä yleisönohjaukseen aiemmin käytetty haastemiesten työpanos vapautuu heidän ydintehtäviensä hoitamiseen.

Salien sisäisen tekniikan uusimisessa painopiste on laitteiden saatavuuden parantamisessa huoltovastuita selkiyttämällä sekä tekniikan vaiheittaisessa uusimisessa sen tullessa elinkaarensa päähän.

Toinen merkittävä hankekokonaisuus tieto- ja viestintätekniikan osalta koskee käräjäoikeuden useaan eri paikkaan tallennettujen toimintaohjeiden päivittämistä ja kokoamista yhteen sähköiseksi käsikirjaksi. Sähköinen käsikirja on perustettu avoimen lähdekoodin Mediawiki-alustalle. Sähköinen käsikirja helpottaa uusien työntekijöiden perehdyttämistä ja se tarjoaa vastuutuomareille keskitetyn paikan koota yhteen oman vastuualueensa ohjeita ja lähdemateriaaleja. Sähköiseen käsikirjaan on koottu lainkäyttöä koskevia menettelyohjeita ja aineistoa sekä muuta käräjäoikeuden toimintaa koskevia ohjeistuksia ja aineistoa. Käsikirjaa täydennetään vielä materiaalilla ja sen valmistuttua käsikirjaa on tarkoitus päivittää jatkuvasti. Tulevaisuudessa osastojen yhteiset ja päivitetyt toimintamallit hyödyttävät käräjäoikeutta myös valmistauduttaessa sähköisen asianhallintajärjestelmän eli AIPAn käyttöönottoon.

Sähköisen käsikirjan myötä uusien työntekijöiden perehdytys helpottuu. Se tarjoaa myös keskitetyn paikan ohjeille ja lähdemateriaaleille.

Tuomioistuintiedottaminen Helsingin käräjäoikeudessa

Tuomioistuintiedottamisen kiinnostavimmat näkökulmat kietoutuvat kolmeen eri seikkaan. Ensinnäkin, tuomioistuimissa, eikä vähiten Helsingin käräjäoikeudessa, käsiteltävät asiat kiinnostavat tiedotusvälineitä ja sitä kautta suurta yleisöä yhä enemmän. Toiseksi, tuomioistuinten tuomiot vaikuttavat yhteiskunnan ja politiikan pelisääntöihin ja kolmanneksi myös tuomioistuimet ovat osa poliittista keskustelua, erityisesti vuoden 2014 aikana, jolloin oikeuslaitokseen kohdistuneet säästöpaineet olivat laajasti esillä Eduskunnassa ja mediassa. Nämä näkökulmat muodostavat perustellut syyt sille, miksi Helsingin käräjäoikeudessa on työskennellyt loppuvuodesta 2013 lähtien tiedottaja.

Vaikka laki oikeudenkäynnin julkisuudesta yleisissä tuomioistuimissa luo vankan perustan yhteiskunnallisesti kiinnostavien käsittelyjen tiedottamisesta, asettavat edellä mainitut seikat sekä viestintäympäristön viimeaikaiset suuret murrokset vaatimustason korkeammalle. Esimerkiksi tiedotusvälineiden uutissykli on verkkojulkaisualustojen myötä lyhentynyt; nykyisin uutisointi oikeussalista saattaa olla lähes reaaliaikaista. Sosiaalisessa mediassa puolestaan jokin täysin yllättävä asia saattaa nousta huomion keskipisteeksi aivan yhtäkkiä. Tuomioistuimen täytyy tällöin olla valmis vastaamaan tiedontarpeisiin nopeastikin.

Helsingin käräjäoikeudessa käsitellyistä asioista vuoden 2014 aikana herättivät huomiota erityisesti Helsingin huumepoliisia koskevat syytteet, joka sai alkunsa jo vuoden 2013 loppupuolella ja jatkui varsinaisena rikosasian käsittelynä vuoden 2014 joulukuussa. Käräjäoikeus antoi myös tuomioita ennakkoratkaisutyyppisissä jutuissa, jossa tiettyjä lakeja sovellettiin ensimmäistä kertaa Suomessa; näihin kuuluvat mm. terrorismin rahoitusta ja pikavippiluottoja koskevat tuomiot. Kartelliasioita käräjäoikeudessa oli vireillä myös useita, ja ehkä niistä tunnetuimmassa, puukartellijutussa käräjäoikeus antoi tuomion ns. vanhentumiskysymyksestä vuoden 2014 alussa. Kokonaisuuden käsittely jatkuu edelleen.

Toimitustyön nopeatempoisuuden, käräjäoikeudessa käsiteltävien monitahoisten oikeudellisten kokonaisuuksien ja tiedon oikeellisuuden varmistamiseksi on entistä tärkeämpää, että käräjäoikeus voi tarjota palveluitaan tiedotusvälineille. Käräjäoikeus tekee läheistä yhteistyötä toimittajien kanssa ja palvelee heitä systemaattisesti monin eri tavoin tiedontarpeisiin vastaamalla sekä mm. lähettämällä päivittäin pakkokeinoasioiden juttulistat ja kuukausittain käräjäoikeuteen saapuneiden asioiden tilastot.

Yhteiskunnallisesti merkittävistä sekä jo etukäteen kiinnostusta herättäneistä asioista käräjäoikeus tiedottaa laajasti medialle käräjäoikeuskäsittelyn koko elinkaaren ajan käsittelypäivistä tuomion antamiseen asti. Tuomion antamisen yhteydessä ratkaisukokoonpano ja

Tiedottaminen ja oikeudenkäyntien julkisuus vaikuttavat omalta osaltaan oleellisesti siihen, että kansalaiset voivat luottaa oikeuslaitokseen.

tiedottaja kirjoittavat yhdessä yleistajuisesti kirjoitetun tiedotteen tuomion pääkohdista. Tiedotteiden avulla käräjäoikeus pyrkii helpottamaan toimittajia kiinnittämään huomiota oleellisimpiin seikkoihin tuomiossa sekä myötävaikuttamaan tiedon oikeellisuuteen. Juridinen teksti on monesti kiemuraista ja siinä on kiinnitettävä huomiota yksityiskohtiin, kun taas tiedotteissa pyritään yleistajuiseen tekstiin, jossa ratkaisun suuret linjat tulevat esiin.

Tuomioistuintiedottaminen ja oikeudenkäyntien julkisuus vaikuttavat omalta osaltaan oleellisesti siihen, että kansalaiset luottavat oikeuslaitokseen. Mikään ei ole sen tärkeämpää. Suomessa ja Helsingin käräjäoikeudessa tämä asia on hyvällä mallilla. Lähivuosina käräjäoikeus pyrkii kuitenkin lisäämään viestintäänsä suoraan suurelle yleisölle omien verkkosivujensa kautta. Tulevaisuudessa Suomessakin tuomioistuinlaitoksen lienee kuitenkin tarpeen pohtia monien muiden eurooppalaisten maiden tapaan ns. mediatuomareiden kouluttamista. Mediatuomarit voisivat avata julkisuudessa ratkaisujen oikeudellisia näkökulmia sekä tuoda esiin tuomareiden ratkaisuharkinnan monitahoisuutta ottamatta kuitenkaan kantaa varsinaiseen tuomioon.

REVIEW BY THE CHIEF JUDGE OF TH

The Helsinki District Court had a busy year in 2014, as ever. Although the number of new cases fell slightly from the previous year, the demanding nature and scope of these cases kept the District Court busy. The operating year was characterised by large-scale casebundles, with hundreds of cases, which were also legally difficult, pending at the District Court. The District Court succeeded well in its duties – more cases were resolved in all case categories than were received and almost all performance targets were met. However, average processing times are still too long, partly due to the fact that the District Court resolved several long-pending individual cases during the year.

Transferred cases, referring to the number of pending, unresolved cases at the end of the year, are a key metric in the evaluation of the District Court's performance. Transferred cases reflect the processing times of cases – the more cases that are transferred as a proportion of the total number of cases, the longer the processing times and the busier the District Court. The Helsinki District Court has one of the country's highest proportions of transferred cases in relation to total cases. The number of transferred cases is affected by the nature of the cases in particular. Last year the number of simple criminal cases resolved by written procedure came to only around 14 % in the Helsinki District Court, compared to over 40 % in a third of district courts. Correspondingly, the Helsinki District Court had more particularly extensive civil and criminal cases requiring several session dates than any other district court. In the operating year, 13 judge person-years were required in order to resolve these particularly extensive criminal cases.

There was a slight fall in the number of transfers of criminal cases. However, at over 4,000 cases this number remains too high, at even 40 % higher than in previous, comparable years. The reasons for this persistently high number of transfers, despite the fall in the number of received cases, lay in the demanding nature of the cases and the continuing urgency of work year-in, year-out, which has affected employees' ability to cope and efficiency. Cases do not become easier to resolve as they age; on the contrary, they become more difficult due to the lack of availability of the interested parties, among other factors. A national objective is that a maximum of 10 % of criminal cases will take a maximum time of 9 months to handle. In the Helsinki District Court last year, processing times exceeded 9 months in 1,549 cases resolved on their merits, which amounts to 22 % of all resolved criminal cases. This number is among the highest in the country.

In large-scale civil cases, the transfer rate remained at roughly the same level as in the previous year. However, it should be noted that this rate has been increasing continuously over the last few years, to total 140 % of the rate in 2007. Processing times in civil cases have developed in a similar manner to those in criminal cases. The objective for Finland as a whole is to have only 25 % of civil cases take longer than a year. In the Helsinki District Court,

E DISTRICT COURT

the processing time of over a year was exceeded in 1,300 cases (56 % of cases) last year.

The number of incoming cases at the Helsinki District Court has increased considerably (by 37 %) in the last few years. Permanent judgeships increased by 11 % in the corresponding period. Processing times in the Helsinki District Court are the longest in Finland, which places citizens and corporations in the capital, Finland's most important economic region, in an unequal position before the law. The matter was duly noted and, in its budget for 2014, the Parliament granted a supplementary appropriation targeted at backlogged courts of law, and the Helsinki District Court received its due share of said appropriation. Temporary funding and a large number of fixed-term judicial officials, appointed in a manner contrary to the Constitution, will not solve the problem of inadequate basic funding. The situation has deteriorated in the last few years. The District Court has paid attention to the fair and, most importantly, needs-based distribution of the available resources, but with little to show for it.

EFFICIENCY-BOOSTING MEASURES UNDER PRESSURE DUE TO DIMINISHING RESOURCES

The District Court's new rules of procedure entered into force on 1 January 2014. The District Court now has an administrative department and four departments involved in the application of the law instead of eight such departments: two for civil cases and two for criminal cases. The objective of increasing the size of departments was to increase cooperation between case processors and thus the uniformity of the manner in which the law is applied. A system based on certain judges having more responsibility for certain types of cases was also created in order to raise the quality of the manner in which the law is applied. The job descriptions of process servers and district court secretaries were clarified so as to comply with their current tasks. The feedback received and results obtained by the District Court suggest that the reorganisation succeeded well. The larger departments began their work enthusiastically, holding regular departmental meetings and meetings for various personnel groups. Furthermore, judges in both the civil and criminal departments have gathered together to discuss topical issues related to the application of the law. Increased department sizes have resulted in new colleagues and created the potential for collaboration both at work and during free time, thereby improving the team spirit in the District Court. Within the administrative functions of the District Court, the job descriptions of the officials have been modernised and clarified. The position of a secretary was replaced with the versatile post of an administrative lawyer. Positive development of this kind must continue, since society and thereby the demand placed upon the District Court are constantly changing and we must keep pace with such developments.

In 2014, the District Court became a customer of the Government ICT Centre

Valtori with respect to basic IT services. Within the District Court, several IT development projects were realised to support the application of law, such as a development project concerning audiovisual systems in courtrooms and for the guidance of the general public, as well as the compilation of employee guidelines into an electronic handbook.

SKILLED PERSONNEL AND BROAD-BASED COOPERATION WITH OTHER AUTHORITIES AS A RESOURCE

Skilled employees are the District Court's key resource. The position of a training coordinator was established at the District Court during the year in order to increase the focus on training. In the District Court, training events and training days were held for all personnel. Training was also organised in cooperation with the Court of Appeal: the District Court judges actively participated in activities such as Legal Application Day arranged by the Court of Appeal, and several training events in Finland and abroad. International cooperation was also intense. The management group engaged in a training visit to the Netherlands where, in addition to the National Courts Administration, its members spent time at the International Criminal Court (ICC) and Eurojust, the European Union's Judicial Cooperation Unit.

The District Court has continued its multifaceted and close cooperation with various authorities and stakeholders. The District Court's Communications Officer has continued the District Court's acclaimed cooperation with the media. Cooperation between various authorities has had a practical focus; noteworthy examples include collaboration with the Prosecutor's Office of Helsinki, Helsinki Police Department and Helsinki Bar Association in order to expedite and enhance the processing of criminal cases. The District Court's strong expertise and skills were deployed during the year in several legislative projects, particularly in fields in which the Helsinki District Court has exclusive authority to act, such as certain coercive measures and international cases.

The Helsinki Lay Judges' Association turned 20 during the year. The Lay Judges' Association has engaged in the active and versatile development of lay judges' capabilities with respect to resolving the most serious criminal cases. The District Court would like to thank the Association for its valuable work for the benefit of lay judges and the District Court in general. As the result of a legal amendment, the number of lay judges was reduced from three to two in terms of the basic composition available for criminal cases.

In 2014, together with the Prosecutor's Office of Helsinki and the Helsinki Legal Aid Office, the District Court celebrated a decade spent at the Salmisaari courthouse in a party held for personnel at the end of October. The courthouse premises have proven highly functional. In addition to the 10-year anniversary of Salmisaari and the departments' recreational days, the District Court began the judiciary's Helsinki-cup tournament, which is hoped to become an annual event assembling teams from courts of law as well as stakeholders in the metropolitan area.

In conclusion I can state that the Helsinki District Court has been successful in meeting its performance targets for 2014. The District Court has continuously improved its results over the last few years, for which its committed, highly skilled and diligent personnel deserves the highest praise. Since my career at the Helsinki District Court will soon come to an end, I would like to express my heartfelt thanks to the District Court's entire personnel – it has been a pleasure working with you. My sincere thanks also go out to all of our partners, authorities and others who have been involved in developing the administration of justice in Finland. I can step down with confidence in the Helsinki District Court's continued success as the nation's leading court of first instance.

Chief Judge of the District Court
Eero Takkunen

The District Court succeeded well in its duties – more cases were resolved in all case categories than were received and almost all performance targets were met."

HELSINGIN
KÄRÄJÄOIKEUS

Porkkalankatu 13, 00180 Helsinki • PL 650, 00181 Helsinki • puhelin 029 56 44200
• faksi 029 56 44218 • s-posti helsinki.ko@oikeus.fi • oikeus.fi/ko/helsinki